

Productontwerper
Mara Skujeniece

De schoonheid van alledag

Haar naam verklapt al dat ze niet in Nederland is geboren: Mara Skujeniece. Toch noemt ze zichzelf een Nederlands ontwerper. Haar Letse achtergrond speelt een belangrijke rol in haar ontwerpen. Houten schuren en garenklossen vertaalt ze naar mooie, duurzame producten.

Wie: Mara Skujeniece (38)
Wat: productontwerper met
Letse roots
Woonplaats: Amsterdam

Mara: 'Ik groeide op in Letland, in de buurt van de hoofdstad Riga. Ook woonde ik een tijdje op het platteland. Het was de tijd van de Sovjetbezetting. Ik moest in een uniform met Lenin-ster naar school, waar ik ook de Russische geschiedenis en taal leerde. Toen ik zestien jaar was, ging ik naar de school voor Toegepaste Kunst in Riga. Als je een creatief beroep koos, kon je je eigen weg gaan en had je weinig last van het regime. Ik deed de afdeling textiel met een specialisatie in weven. Ik breide al vanaf mijn achtste truien. Het waren niet mijn ouders of de 'afdeling creatief' die dat stimuleerden, breien was heel gewoon in Letland. Nadat ik mijn studie afrondde wilde ik tijdelijk iets anders doen in het buitenland. Ik was al eens in Nederland geweest en had er vrienden wonen. Bij toeval kwam ik terecht op de Design Academy in Eindhoven. Het leek me een goede plek om te studeren en daarna weer naar

Letland terug te gaan.' Lachend: 'Ik ben alleen wat langer gebleven!'

Studio Skujeniece

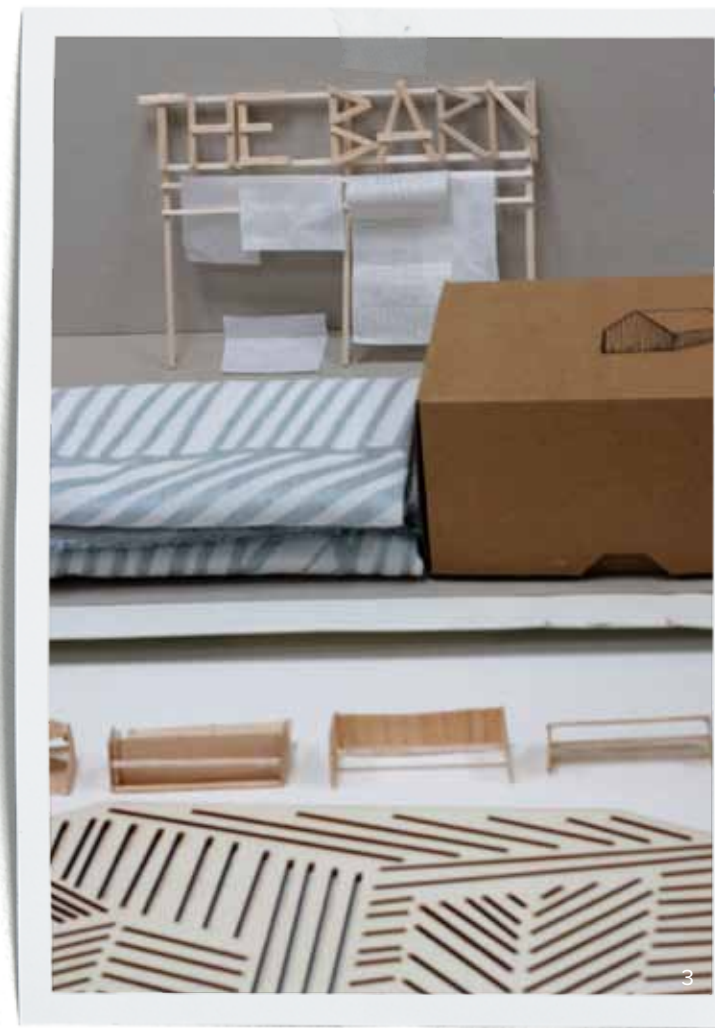
Nadat ze afstudeerde aan de Design Academy werkte ze eerst een tijdje voor anderen. In 2004 opende ze haar eigen studio, nog steeds een beetje onzeker over welke kant ze op zou gaan. 'Ik had geen idee hoe ik mijn studio moest noemen. Ontwerper Bert-Jan Pot zei tegen mij: 'Je hebt zo'n moeilijke naam; die moet je gebruiken!' Mijn naam zegt alles over wie ik ben, dus ik vond het meteen een goed idee. Een van mijn eerste opdrachten was voor fooddesigner Marije Vogelzang van Proef (marijevogelzang.nl). Zij ging een nieuw soort restaurant starten en had nog geen ideeën voor servies. Ik had geen ervaring met keramiek en begon met experimenteren. Beetje bij beetje vulde het restaurant zich met mijn servies. Naar aanleiding >

1

2

3

4

5

'Ik vind het fascinerend om te zien hoe mensen omgaan met schaarste'

1 Vazen uit de Spool-serie 2 Mara's werkplek. 3 Schuurtjes, schuurtjes en nog eens schuurtjes. Tegen de muur staat 'the barn' een miniatuurversie van het rek waarop ze haar stoffen straks gaat presenteren voor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De stoffen zijn te zien in een van de vitrines van het ministerie. 4 Aquarellen van Mara. 5 Proefjes van de doeken die Mara maakte in opdracht van het Textielmuseum in Tilburg (textielmuseum.nl). Mara: 'Een schuur is in Letland iets heel armoedigs. Door zo'n afbeelding in een wollen deken te laten terugkomen, wordt het ineens iets chics. Een zelfgebouwde schuur hoort langzaam te vergaan, maar ik heb de behoefte om dat te vertellen in een mooi en duurzaam product.'

Mara's favorieten

Boek:

• *Sanaa Houses*: Kazuyo Sejima + Ryue Nishizawa by Agustin Perez Rubio. Gekocht bij copyrightbookshop.be in Antwerpen.

Mara: 'Het gaat over Japanse architectuur. Ik vind hun werk erg inspirerend.'

Plek:

• Hortus Botanicus in Amsterdam: dehortus.nl.

Mara: 'Mijn stadstuin!'

Winkel:

• riija.lv/ in Riga, Letland.

Mara: 'Fijne plek om te zijn als ik in Riga ben. Ze geven een goed overzicht van wat er nu in Letland op designgebied speelt.'

Deze adressen vind je overzichtelijk bij elkaar op 101woonideeen.nl/blog

van die opdracht heb ik voor de Bakkerswinkel in Amsterdam ook een servies gemaakt.'

Creativiteit van armoede

'Het grote overkoepelende thema in mijn werk is dat ik gewone dingen wil vertalen in iets moois. Neem bijvoorbeeld de houten schuren die steeds in mijn werk terugkomen. Een schuur is voor mij niet alleen maar een vorm; hij heeft ook emotionele waarde. Mensen bouwen in Letland schuurtjes met alles wat ze hebben. Dat is vooral hout: exportproduct nummer één in Letland. Ik vind het fascinerend om te zien hoe mensen omgaan met schaarste. Het hele Letse platteland staat vol gebouwen waar nooit één architect aan te pas is gekomen. Toen ik in Letland op het platteland woonde, heb ik samen met mijn moeder ook een schuur gebouwd. Zelfbouwarchitectuur heeft mijn interesse. Het is creativiteit van armoede. Ik vind

het mooi om te zien hoe het hout wordt gebruikt en teken vaak het lijnenspel van een schuur op papier. De ritmes van de latten en planken, de structuren en het grafische beeld vind ik interessant. Voor het textielmuseum in Tilburg (textielmuseum.nl) heb ik die lijnen laten terugkomen in een stoffencollectie. Een schuur is in Letland iets heel armoedigs, maar door zo'n afbeelding in een wollen deken te laten terugkomen, wordt het ineens iets heel chics. Een zelfgebouwde schuur hoort langzaam weg te rotten of in verval te raken, maar ik heb de behoefte om dat te vertalen in een mooi en duurzaam product. Iets wat heel lang meekan.'

Doeken als inspiratiebron

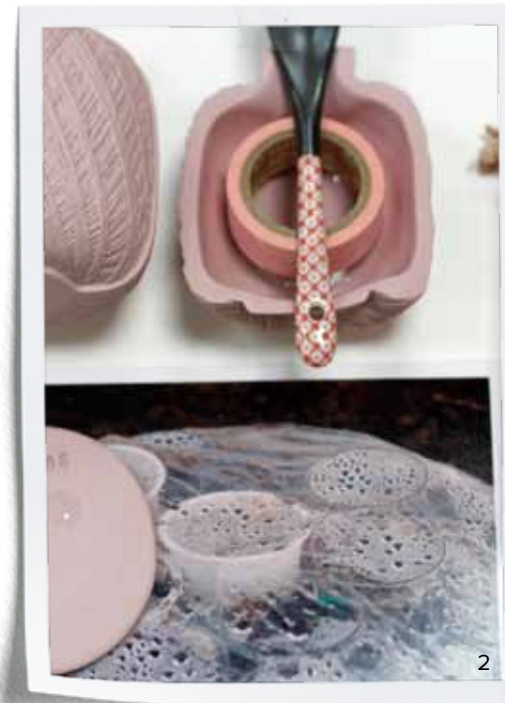
Vanuit haar interesse voor ambachtelijke werkwijzen en tradities kwam Mara op het idee voor een stoffencollectie. 'Toen ik een keer bij familie op het platteland in Letland was, lagen in

de woonkamer overal stapels doeken. Ze hadden niet echt een duidelijke functie. Er lag een dekbed dat nu werd gebruikt om je handen aan af te drogen. Ook zag ik een mooie doek hangen die eerst diende als tafelkleed, maar nu werd gebruikt om gras voor de dieren mee te vervoeren. Je ziet op Letse boerderijen overal textiel terug, maar op een heel andere manier dan het is bedoeld. Dat vind ik mooi. Zo kwam ik op het idee om een serie doeken te maken met ongewone afmetingen. Eén doek kun je als theedoek gebruiken, maar ook als keukenschort. De collectie is net af en de eerste bestelling heb ik al binnen: uit Letland.'

Letse ontwerpers

'Mijn Letse achtergrond inspireert mij heel erg, maar de manier waarop ik ontwerp, is meer Nederlands. Ik heb een andere benadering dan Letse ontwerpers en zal andere dingen aanwijzen >

'Ik wil alledaagse dingen vertalen in iets moois en duurzaam'

1 Schuurtjes die met een laser uit berkenhout zijn gesneden. De fruitbomen ontstonden naar aanleiding van foto's die Mara's moeder heeft gemaakt. Mara: 'Ik wil een heel dorp van hout maken.' 2. Roze servies dat in Mara's inspiratiehoek in haar atelier staat. 'Ik heb het puur voor mezelf gemaakt. Het was een onderzoekje naar de kleur roze. Er zal vast een moment komen dat ik denk: daar moet ik wat mee gaan doen! Ik wil in de toekomst wel meer met kleuren gaan werken.' 3 Vazen uit de Spool-serie. 4 De stoffen die ze voor het Textielmuseum in Tilburg maakte. De serie bestaat uit vier theedoeken, vier tafellopers, twee omslagdoeken en twee wollen dekens. Te koop bij onder andere het Textielmuseum. 5 'Schetsen gemaakt tijdens mijn reis door China met studenten van de Design Academy vorig jaar.' 6 Mara: 'Het servies voor Proef in Rotterdam en De Bakkerswinkel leverde ik ook in deze kleuren. Dit zijn kleurstaaltjes.' 7 Het servies Vegetableware. Mara: 'Ik heb heel gewone groentes als uitgangspunt genomen en gekeken naar de vorm. Een witte kool was een van mijn inspiratiebronnen bij dit servies. Vroeger verbouwden we zelf witte kool en daar maakten we iedere herfst zuurkool van in mijn opa's huis. Ik heb de kool heel lang bestudeerd en er uiteindelijk een kopje van gemaakt met een barokke uitstraling.'

Mara's favorieten

Café:

• [dekoffiesalon.nl](#)

Utrechtsestraat in Amsterdam.

Mara: 'Niet ver van mijn

huis, waar zeer waardevolle gesprekken worden gevoerd.

• [Galerija Istaba, Riga, Letland.](#)

Zoek op Facebook op 'Galerija Istaba'.

Mara: 'Istaba betekent kamer in het Lets. Het is een kleine galerie en een café. Fijne plek voor een langere gesprekken of gewoon om lekker wat te eten.'

Blog:

• [studiomhl.blogspot.com](#)

Kleur:

Wit

Ontwerpstudio:

[ijm.nl](#)

Modeontwerper:

Martin Margiela:

[maisonmartinmargiela.com](#)

Uit Finland: [ivanahelsinki.com](#)

als interessant. Als ik in Letland was gebleven, was ik misschien wel nooit ontwerper geworden. Ik heb die afstand nodig. Nederlands design heeft een soort voorbeeldfunctie in de wereld gehad en dat werd mede mogelijk gemaakt door subsidies van de Nederlandse overheid. In Letland is geen steun van de staat. Als Letse ontwerper moet je commerciëler denken. Er moet meteen geld worden verdiend, anders overleef je niet. Eigen ondernemerschap wordt nu gestimuleerd in Letland. Een heel contrast met vroeger, toen je niet geacht werd eigen ideeën te hebben. Je had geen privébezit en commercieel gezien kon je niets ondernemen. Ik denk dat de oudere Letse generatie daardoor wel een beetje afgestompt is geraakt. Mijn generatie heeft het

geluk dat je kon gaan studeren in een vrijere tijd.'

Geen spoel, maar een vaas

Mara's Spool-vazen ontstonden toen ze toevallig een groepje garenklossen bij elkaar zette. 'Ik dacht: 'dat zijn wel heel wonderlijke vormen'. Een spoel is nooit gemaakt om mooi te zijn, maar puur een functioneel voorwerp dat gebruikt werd in de industrie voor weven en breien. Ik wilde de garenklossen vertalen naar een ontwerp, maar het moest als object ook een eigen karakter hebben. Eén op één de garenklos afgieten was dus geen optie. Ik bepaal nu wel hoe groot de opening van de vaas moet worden en wat de grootte van de onderkant is. Op de vaas zit een soort lint waarop staat of de spoeldraden van katoen of bijvoorbeeld linnen waren. Ik laat zien dat ik de vorm en de structuur mooi vind, maar verder is het echt een vaas. Wel zie je aan de structuur meteen of een spoeldraad van grove katoen of linnen is gebruikt. De productie doe ik hier in de studio. Het is allemaal handwerk en kost veel tijd. Soms is de vraag zo groot dat ik extra mensen

aanneem. Mede daarom ben ik aan het bedenken of ik een studio kan opzetten in Letland. Ik wil de productie wel in eigen hand houden, dus over de manier waarop moet ik nog even nadenken.'

Op zoek naar balans

Als Mara wordt gevraagd waar ze het meest trots op is, antwoordt ze: 'Poeh, ik weet het niet. Ik denk niet dat ik er al ben.' Daarna aarzelend: 'Ik ben er wel trots op dat ik dingen doe die mij blijven boeien. Ik heb dus wel ergens een goede keuze gemaakt. Het ontwerpen is een proces waarin ik mij nog steeds ontwikkel. Een collectie is nooit af; ik probeer thema's in verschillende ontwerpen door te voeren. Daar ben ik trots op. Vroeger was ik heel perfectionistisch; nu kan ik makkelijker dingen uit handen geven. Ik probeer meer kantoor-tijden aan te houden. Als dat lukt, is het echt fantastisch. Ik merk dat ik productiever ben als ik wat meer ontspan en leuke dingen doe. Ik wil minder hard werken, maar meer bereiken. Dat is mijn doel: balans vinden tussen werk en privé.'

Onderdompelingen

Het idee van 'Onderdompelingen' komt van de natuurlijke vormen die Mara afgiet in porselein en is geïnspireerd op de dikke pakken sneeuw in Letland. Voor lezers van 101 Woon-ideeën heeft ze het ontwerp iets aangepast. Het is uitgevoerd met restjes latex muurverf die iedereen wel in huis heeft.

1+2

Nodig

- **touw**
- **takjes**
- **verschillende bakken** met (restjes) latex muurverf
- **een latje of stok** om de takjes aan te drogen
- **(oud) papier** om eronder te leggen om de druppels verf op te vangen

Stap 1

Verzamel in je tuin of in het bos diverse losse takjes. Haal eventueel de kleine blaadjes eraf.

Stap 2

Bind aan het einde van de takjes een touwtje.

Stap 3

Dompel de takjes onder in de latex en hang ze vervolgens aan het touwtje op om te drogen

Stap 4

Als de latex verf een beetje is opgedroogd, kun je het takje opnieuw dompelen om zo een extra dikke laag of een laag in een andere kleur te krijgen. Dit kun je blijven herhalen tot het gewenste resultaat is bereikt.

Stap 5

Als de takjes goed zijn opgedroogd (na ongeveer een nacht) kun je ze in een vaas zetten of op een schaal leggen.

3

4

5

5

'De ritmes van de latten en planken in een schuur vind ik interessant'